Observatoriulu ese de doue ori in septemana, mercurea si sambat'a.
Pretiulu
pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau càte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare càte 7 cr., la adou'a si a trei'a càte 6 cr. v. a. si preste acea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiiu.

Nr. 78. Sibiiu, 29/11 Octobre 1879. Anulu II.

Din Bucovin'a.

(Urmare si fine.)

„A se concede din partea statului, ceea ce nu se mai póte denega in diu'a de astadi, acelu dreptu sacru alu unei natiuni — in teoria, in principiu, in constitutiune, si a i se refusá totu-odata aplicarea lui in viéti'a practica, — intr'unu statu modernu, asia numitu „statu constitutionalu“, „statu de dreptate“, — acésta nu póte fi de folosu nici pentru una din ambele parti.

„Acésta trebue se ne servésca de indemnu si inboldire, a nu deveni in viitoriu, nici noi insine culpabili la acésta nefavorabila stare a nóstra, prin apathia, sau prin nepasare. Se dice cà dela noi, dela initiativ'a nóstra, dela misícarea nóstra, dela dovedile si manifestarile vitalitatii nóstre, depinde de acum inainte in cea mai mare parte inbunatatirea starei nóstre. Fia asia! Se dovedimu dara cu totii, cà nu ne-amu datu indereptu cà nu amu lasatu nimicu necercatu, spre a ajunge acestu scopu. Libertatea de pressa, libertatea intruniriloru, dreptulu de petitiune, autonomi'a comunala, consiliile scolare din comune si din cercuri, — tóte acestea si alte mijlóce legali, in marginile constitutiunii, trebue dara, este de neaparata necessitate, a le intrebuintiá cu statornicia neobosita, cu devotamentu patrioticu si cu energia nebiruita, spre a elupta poporului nostru in realitate acele drepturi ce i s'au asicuratu in principiu — pentru desvoltarea sa morala, nationala si intelectuala. Éra mai alesu una se ni jaca la inima: se nu negrijimu limb'a materna, talismanulu nationalitatii in favorulu unei alte limbi, nici in viéti'a privata, si cu atàtu mai puçinu in sinulu familiei nóstre; dara mai cu deosebire se ne servimu de ea in afacerile, referintiele si corespondentiele oficióse, ori si candu si ori si unde, si se intrebuintiamu tóte mijlocele legali de a indemná si pe comune si celelalte organe autonóme spre imitare. Si atunci se fimu securi cà amu facutu „pasulu celu mai mare“ pentru emanciparea si egal'a indreptatire a limbei nóstre, sí cumca nimicu nu aru poté schimba intr'unu timpu atàtu de scurtu fisionomi'a — tierii, unde limb'a parintiloru nostri, astadi in er'a cea de auru a constitutiunii, este inca isgonita din viéti'a publica, ocupandu in patri'a sa locu de umilintia. Numai atunci se va respecta limb'a nóstra de càtra altii, candu voru vedé, cà o respectamu si noi, o iubimu si nu ne potemu incungiura fara de ea.

„Deci se nu perdemu nici-odata din vedere nici o ocasiune, nici unu mijlocu, nici o modalitate, care ar fi apta a contribui la realisarea acestei dorintie; cà-ci demnitatea de cetatianu, cà cugetulu si onórea ne indatoresce pe fia-care membru dintre noi, a lucra in partea sa din tóte poterile pentru acestu scopu alu societatii, la care ne-amu unitu. Numai atunci candu va fi sprijinita de càtra d-vóstre cu barbatia in modulu aratatu, societatea va strabate si va lucrá cu succesu pentru scopurile de cultura nationala in tiér'a nóstra. Si daca vomu aduce intr'acestu chipu program'a societatii din ce in ce totu mai multu la inplinire, asiediandu limb'a materna prin propri'a nóstra initiativa, prin inbratisiarea nóstra, prin conlucrarea aratata sincera, statornica si energica a fiacaruia dintre noi, intru càtu atârna acésta dela noi, — limb'a nóstra in tiéra in positiunea-i onorabila ce i se cuvine dupa drepturile strabune si dupa constitutiune; intarindu poporulu in consciinti'a sa nationala si cultivandu'lu dupa potintia in limb'a sa si in legea sa, respectandu-'i firea, originea si individualitatea; numai atunci societatea domniiloru-vóstre va respunde chiamarii sale, va dobandi ajutoriulu ceriului si va meritá binecuventarile urmasiloru nostri.“

Ah! dorintie si ilusiuni sublime de ce nu mai esiti din labirintulu intunerecului! . . . . Óre de ce tocma in Bucovin'a atàta regresu? Óre de ce tocma aice atàta indiferentismu si amortiéla, — simptome de mórte? — Cá si inainte de 10 ani asia si „astadi“ Bucovin'a este in „statulu quo“, cu acea trista deosebire numai, cà atunci nobilime, preoti si alte stari incepusera a se destepta puçinu; astadi inse jacu cu totii adancu adancu in somnulu nepasarei fatale. Inainte de 10 ani nobilime, preoti, invetiatori, functionari bucovineni, cu totii alergau pe langa stindardulu societatii pentru „literatur'a si cultur'a poporului romanu“ din acésta nefericita tiéra; astadi inse societatea amintita este parasita cá nici-odata si nu arare-ori audi dicêndu unulu sau altulu: „Ce folosu asiu avea, de asiu fi membru, daca din caus'a departarei nu me potu folosi de mijlócele societatii.“ Ba, omu fàra inima si crieri, care cugeti, blastemulu posteritatii, a se te ajunga nesocotindu inalt'a macsima „in unire e potere“. Fia munc'a unui particulariu uriasia, fia incordarile sale preste tóte marginile, scopurile inbunatatirei comune a poporului nostru nu se voru ajunge in veci. Si se nu créda unu muncitoriu particulariu bucovinénu cà 'si va ridica numai cu poterile sale scar'a nemuririi, cà-ci tocmai candu se va crede in culmea ei, va fi mai reu infieratu cu stigm'a negrului egoismu si va fi judecatu cà a traitu numai in speranti'a gloriei proprie — nesocotindu sacrele trebuintie ale confratiloru sei. — Se pasîmu deci cu totii cei din generatiunea juna — care mai alesu pare a fi esclusivista — sub stégulu mandru alu societatii nóstre, se luptamu cu poteri unite pentru scopurile ce si-a propusu si se luamu inca-odata la inima cuvintele: „Munc'a este adeverat'a viétia a omenimei.“

Transilvani'a.

— Fagarasiu, 30 Sept. Adunarea municipala a comitatului tînuta ieri a fostu mai bine cercetata de càtu cea din primavér'a trecuta, cà-ci, dupa unu anu si 10 luni, càtu au trecutu dela alegerile din 1878, acum antai'a óra venira si membrii representanti din cerculu Branului, cari, intre noi fia disu, pentru departare, vinu numai candu i aduce vre-unu interesu particulariu alu cercului loru, càte-odata si numai personale alu unora.

Conformu programei, indata dupa deschiderea siedintiei s'au cetitu vreo 40 articuli de lege din 1879, unu volumu intregu, si totu numai in limb'a magiara, cà-ci precum se scie, ori càtu au reclamatu nationalitatile, atàtu la dieta prin deputatii, pe càti le-au fostu permisu a'i avea, càtu si prin organele de publicitate, pàna acum nu li s'a datu nici o ascultare, cá adeca legile tierei se se traduca si in limbile loru, precum se facea sub sistem'a austriaca absolutistica si multu defaimata, candu erá aplicati translatori la ministeriulu justitiei pentru noue limbi si alti translatori in provincii, unde se publicá buletinele provinciali in limbile tierei, pentru cà atunci gubernulu nu voiá cá legea pentru unii se fia mama, ér' pentru altii ciuma. De aci ve poteti face o idea, ce a potutu folosi publicarea aceloru legi intr'unu comitatu locuitu aprópe numai de romani.

Din obiectele date in discussiunea adunarii voiu atinge aci numai unele mai memorabili.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Despre teatru.

(Fine.)

A dou'a opiniune, care vede in teatru unu ce mai multu stricatiosu decàtu folositoriu, nu considera teatrulu dupa idealu. Opiniunea acésta numera adepti pre ici colea mai cu sema in clerulu de ambele confessiuni. Inse déca teatrulu a cadiutu pre ici colo dela missiunea lui de a dá educatiune morale, si s'a pierdutu in tendenti'a de a emancipá carnea, séu de a divulgá idei panteiste prin asia numitele comedii fataliste, in cari nu caracterulu, nici virtutea, ci singuru fatulu decide (literatur'a germana mai noua are multe drame de genulu acesta), pentru aceea teatrulu cá atare nu este de condamnatu. Preste acésta atari tendentie nu se potu sustiené tempu indelungatu, si trebuescu se cedeze altoru mai nobile, precum dovedesce p. e. teatrulu lui Voltaire, cà-ci pàna astadi este mortu in Franci'a, si tóte incercàrile de a'lu restabili au remasu fàra resultatu doritu. Acésta pentru-cà totu teatrulu de genulu acesta, este prea aprópe de viati'a vulgara, de realitate, si realitatea de càte ori vine in lupta cu idealitatea, totu de a un'a capituléza, mai curendu seu mai tardiu, inse securu. Ce e dreptu, parentii bisericei zeléza toti fàra esceptiune in contra teatrului, ba ambele drepturi, atàtu celu apusénu in Corpus juris canonici, càtu si celu resariteanu in Pravila dechiara irregulariu pre acela, care s'ar casatori cu un'a actrice dela teatru. Inse daca vomu considerá, cà toti parentii au traitu pre tempulu candu Bizantinismulu a fostu infectatu tóta cultur'a européna, candu Grecii din Bizantiu cá nisce pigmei in comparatiune cu cei antici, nu mai erau in stare a petrunde in spiritulu dramaturgiei antice, ci in micimea loru se uitau la unu Sofocle, Eschilu si Aristofane cá la nisce prunci, éra opurile loru dramatice le considerau cá pre nesce jucarii de compatimitu, éra ei isi petreceau tempulu cu inscenarea unoru piese desfrenate, immorali, ridicule si dejositorie de genulu omenescu, atunci nu trebue se ne miramu, cà asia tare au zelatu parentii bisericei in contra teatrului. Ci cautandu bine vomu vedea, cà ei nu au fostu atàtu contra teatrului in generalu, càtu mai virtosu contra celui degeneratu de atunci. Teologii din evulu mediu calcandu in urmele santiloru Parenti au cugetatu si ei totu asia. Despre teatru, care este la inaltimea missiunei lui inse, au cugetatu in modulu celu mai corectu. Proba despre acésta sunt productiunile teatrali de caracteru religiosu, care se inscenau de càtra calugari prin monastiri, si de càtra credintiosi pre la serbatorile cele mari, din cari s'a nascutu teatrulu pe astadi. Productiunile aceste in Spani'a, unde au capetatu numele de autos sacramentales, au un'a literatura intréga, si s'au sustienutu pàna càtra capetulu seculului trecutu, éra in Tirolu pàna mai in tempulu presentu. In contra acestoru productiuni nici unu teologu din evulu mediu nu a scrisu nemic'a. Dintre teologii mai noi, catolici si protestanti, multi cugeta si se esprima fórte blandu si corectu despre teatrulu adeveratu. Pe celu falsu ilu condamna si ei și trebue se 'lu condamne ori si cine. Éra cumca teatrulu, ce e la inaltimea missiunei sale, nu póte fi stricatiosu religiositatei, se vede de acolo, cà in Spani'a in secolulu alu 17-lea religiositatea de siguru erá in flóre, si teatrulu spaniolu atunci si-a ajunsu culmea; ba dramaturgulu celu mai mare, spiritulu acelu giganticu, cu care pàna astadi se falescu Spaniolii, care a muritu in diu'a de Rusalia ser'a, candu in tota Spani'a se produceau pe scene piese de ale lui, adeca Calderon dela Barca, a fostu preotu si canonicu.

Multu se aude din multe parti si objectiunea, cà noi nu potemu avé teatru, pàna nu vomu avé classa de midilocu. Inse óre Grecii cei atàtu de fini in judecata numai pentru class'a de midilocu au avutu teatru? Ore nu luá la ele parte in jocurile olimpice totu poporulu fara distinctiune? Ore teatrulu din Athen'a erá numai pentru class'a de midilocu din Aten'a, si nu pentru totu poporulu din Atic'a? Cetésca ori-si cine nu crede, in caletoriele lui Anacharisis celu teneru prin Greci'a de Abatele Barthelemy, unulu dintre cei mai mari cunoscutori ai teatrului grecescu, unde elu descrie form'a din afara a teatrului de pre acele tempuri, si se va convinge, cà acela a fostu destinatu a coprinde in sine pre totu poporulu din Atic'a fara deosebire. Éra in Spani'a, cá si unde nicairi nu a infloritu teatrulu in Europ'a in secolulu alu XVII, tóta tier'a crucisiu curmedisiu erá cutrierata de societati teatrali urbane si rurali.*) Si asia ceva pentru ce se nu póta fi si la noi? Adeveratu cà sunt unele piese, cari pentru complicatiunea si vivacitatea loru pretindu unu edificiu stabilu si mare, si un'a decoratiune estraordinaria, si asia ceva numai in cetati póte se fia. Inse nu in aceste jace essenti'a teatrului, ele sunt asia dicùndu numai un'a flore dintre cele mai desvoltate in gradin'a teatrului, si chiaru pentru acea nimene nu va judecá posibilitatea teatrului la noi dupa ele. Ba chiaru si aceste teatre nu ne sunt tocma cu nepotentia pre ici colo, cum p. e. in Brasiovu, Aradu etc. Apoi cine póte se scie inainte, daca teatrulu romanescu nu va fi in stare se petrunda chiaru si in cetatile unde Romanii sunt in minoritate, déca ar veni in concurentia cu unulu strainu, mai cu séma déca fondulu nostru ar cresce asia, càtu se póta si elu tinde mana de ajutoriu? Cà dora nu e metafisice impossibilu, eá déca Romanii cercetédia astadi teatrele Unguriloru si ale Sasiloru, Sasii si Ungurii se nu póta cercetá pre ale Romaniloru, mai cu séma deca ne vomu sili se fia mai bune cá ale loru. Déca amu poté ajunge cu fondulu nostru de-o-cam-data numai la infientiarea aloru doue séu trei companie mici ambulante, si acea e destulu, cà-ci cu tempu de va ajutá Ddieu, vomu merge si mai departe.

Fia ca liniile aceste se contribue la universalisarea ideei infiintiarei unui teatru nationalu romanu.

Unu Blaşianu.

---

*) Don Quixote inca a avutu de lucru cu un'a atare compania.

Inainte de 1848 se vorbea in Transilvani'a ici-colea de càte unu asia numitu „fondu nobilitariu"; dara dupa 1850, cercetandu gubernulu austriacu pe urm'a aceloru fonduri, abia au datu de ele in vreo trei municipii, inse si acolo in disordine infricosiata. Dupa-ce le-a limpeditu in càtiva ani si le-a scosu la lumina, a ingrijitu totu odata, cá se crésca.*) Fondulu nobilitariu alu vechiului districtu Fagarasiu au ajunsu pàna astadi la sumusiór'a de fl. 12,000. Scopulu fondului erá, cá din venitulu lui se se ajute functionarii, cari grigiau de averile orfaniloru nobili, cà-ci de orfanii ne-nobili ingrigea numai D-dieu. Ne avendu astadi acelu fondu nici unu intielesu, cá inainte de 1848, ministeriulu de interne a permisu, cá municipiulu se'lu folosésca la cumpararea sau zidirea unei case, adeca residentie, sau pretoriu alu comitatului, cà-ci adeca precum mai multe alte municipia, asia nici alu districtului nostru n'a avutu nici odata pretoriu propriu, ci s'a strimtoratu cu toti functionarii sei in localuri inchiriate. Dar unde mai póte fi vorb'a de a mai incarcá pe acestu poporu inpilatu, cu sarcine noue, cine scie de càte mii? Rescriptulu s'a luatu simplu spre sciintia.

Mai interessanta a fostu discussiunea escata din caus'a unei cereri o comunei Vistea de josu, cá statiunea de sub-prefectu (pretoru) se se stramute dela Arpasiulu de josu érasi la Vistea. Acésta cerere are unu intielesu tragicu-comicu. Sciti cà cu ocasiunea alegeriloru dietali, bietului poporu, dusu si sedusu, se promitea marea cu sarea, numai se faca pe voi'a domniloru. Asia in a. 1872 alegatorii din Arpasiu, respective boerii de acolo se portasera fórte bine, cà-ci au alesu pe comitele Teleky Sándor, despre care publicase colonelulu Urban, cà in Nov. 1848 dedese focu la mai multe sate romanesci si spendiurase preste 30 de romani fruntasi. Din contra, locuitorii din Vistea nevrendu atunci odata cu capulu se mérga pe calea Arpasianiloru, au cadiutu in disgratia si au pierdutu onórea de a avea la ei residenti'a sub-prefecturei. Alegerile din urma inse le dete ocasiunea binevenita, cá in frunte cu popii si cu inteligentii locali, se'si coréga erórea vechia; cà-ci vediendu ei lupt'a intre candidatii Kosi si Pap Alajos, la unu semnu datu de mai susu isi concentrara voturile in urn'a candidatului ministerialu Pap, secuiu din Kézdi-Vasiarheiu, candu din contra Arpasianii stetera pentru Kosi. Acésta comedia e cunoscuta la toti. Maioritatea membriloru s'au feritu a dá satisfactiune corruptiunei legalisate, si bietii Visteni, au remasu pacaliti.

Postulu de vicenotariu ilu castigà tinerulu juristu romanu George Etvesiu. Nu fara interesu au fostu alegerea celoru 5 membri in comitetulu administrativu. Ungurii si mare parte dintre romani nu voiau cu nici unu pretiu cá se fia realesu pop'a calvinescu Carolu Pánczel, care uresce din sufletu totu ce este romanescu si care, chiaru la connationalii sei, este reu vediutu. Dar cu tóte silintiele puse din mai multe parti in contra alegerei lui, fu realesu cu maioritate de 12 voturi; care potemu dice cá sunt mai multu ale functionariloru, si asia parochulu dela Zernesci, Traianu Metianu, intruní numai 32 voturi. Ceilalti membri, A. Micu, Romanu, Duvlea si (. . . nu se póte ceti) au fostu alesi cu unanimitate de voturi.

Fiindu-cà la alegerile trecute s'au luatu in consideratiune la ocupara functiuniloru mai multu „conduit'a politica" de càtu calificatiunea, urmarea firésca a fostu, cá administrarea comitatului se ajunga acolo, unde o vedemu, si astadi, comitele supremu secera aceea, ce s'a semenatu atunci. Cu ocasiunea scontrarii oficieloru municipali d-sa a remasu fórte reu satisfacutu; dar' s'a potutu sci inainte, ca asia va patí. Pe pretorulu George Popu Grideanulu, celu faimosu, care a adusu pe romani la alegerile dietali sub amenintiari de pedepse grele, in fine se vediù silitu a'lu suspinde si a'lu dá pentru alte fapte ale sale in cercetare disciplinaria. Alti doi pretori, Herseni si George Boeriu, sunt stramutati din statiunile loru in aceeasi calitate. Doi cancelisti Borosnyay si Pokol, sunt dimissionati. Despre vestitulu Benedek, care se afla in functiune de fiscalu, inca se aude, cà nici chiar' prefectulu n'ar fi in stare, tocma se vrea, de a'lu mai acoperi cu auctoritatea sa.

Pena peccati, se póte dice la tóte acestea. Bietulu poporu le scie si le simte greu, dara ce póte densulu ajuta?

Se nu créda cineva, cà abusurile nu aru fi date pe façia si reprobate la tóte ocasiunile in adunarile municipali; dara cine scie si cunósce machinari'a administrativa si mai alesu a sistemei de astadi, nu ne va inculpa cu nepasare; cà-ci se scie, cà alegerile la noi cá si preste totu in tiéra, au fostu denumiri din partea gubernului. Comitetulu care ar fi se veghiedie asupra administratiunei, este compusu, precum bine sciti, in maioritatea sa din functionari, cari aici, cá si in ori-care altu municipiu, nu cutédia se'si casce gur'a façia cu prefectulu atotu-potente.*)

Corespondentie particular'e ale „Observatoriului"

— Zelau, 30 Sept. In mani'a toturoru calamitatiloru la care sunt espusi fiiĭ natiunei nóstre, totu resare si pentru ei càte o di buna si de bucuria. Despre una cá acésta voiu se ve intretînu, chiaru si cu risiculu de a vetama modesti'a unui barbatu, pe care poporulu din acésta regiune ilu numesce „parintele nostru."

Onor. domnu proprietariu Georgie Poppu, voindu a se conforma usului vechiu de a da sama alegatoriloru despre activitatea sa in calitate de deputatu la dieta, in 14/2 Sept. a intrunitu la casele sale din Basesci nu mai puçinu cá 500 de barbati din poporu si aprópe la 200 persóne din classea inteligentiei romanesci. Cu acestu actu serbatorescu fusera inpreunate si altele doue: decorarea solemna a domnisiórei Elena Poppu unica fiica a domniei sale demna de parintii sei, cu crucea Elisabeta, pentru meritele castigate prin ajutoriulu datu ostasiloru raniti in lupt'a Romaniei pentru independenti'a sa, apoi santirea caseloru de nou edificate.

Decorarea se executà prin reverenti'a sa domnulu protopopu si vicariu Alimpiu Barboloviciu in s. biserica din locu, indata dupa s. liturgia, in presenti'a unei frumóse cunune de óspeti distinsi si a multimei de poporu.**) Era petrundietórie acelea momente, in care vediuramu in midiloculu solemnitatiei modesti'a si timiditatea virginale representate in persón'a tenerei domnisióre Elen'a, a carei missiune sublime mi se parea cà este, a redestepta sacrulu sentimentu nationale si a'lu propagá in cele mai departate cercuri.

Dupa terminarea acestei solemnitati toti óspetii s'au intrunitu in casele iubitului nostru barbatu, unde ilustr'a dómna a casei ne primi cu cordialitate demna de matrónele anticei Rome din secolii republicei Scipioniloru si Grachiloru.

In scurtu urmà si a dou'a solemnitate, cea religiósa, adeca santirea caseloru totu prin domnulu vicariu. — Dupa acésta esindu cu totii in curtea spatiósa, unde asteptá poporulu adunatu, aci domnulu G. Poppu isi facù darea de séma despre activitatea sa cá deputatu. Sciti cà dsa este unulu din oratorii eminenti ai Ungariei si Transilvaniei, de ori-ce nationalitate; asta-data inse punemu temeiu mai multu pe marile adeveruri pronuntiate in termini respicati, bine intielesi, decàtu pe frumsetiele stilului retoricu. „Cum m'am portatu eu?" — intréba oratorulu si respunde totu densulu: „O sciti cà v'am incunoscintiatu in tóte comunele." „Ce v'amu adusu?" nu mai e intrebarea acésta, de càtu ce amu voitu se ve aducu. M'am nesuitu a ve micsióra sarcinele, a ve scadé darile, si ceea ce este mai scumpu fiiloru unei natiuni, a ve castigá egal'a indreptatire; dara in contra torentelui ce duce la peire, nu am potutu fi invingatoriu. — De si ungurii recunoscu cà interessele nóstre si ale loru sunt comune, in realitate inse facu totudeauna contrariulu. — Noi romanii voimu se traimu si se murimu cá romani; de aceea vomu si remanea totudeauna romani. Dara pentru-cá se fimu si se remanemu romani, este conditiune de viatia, cá se ne iubimu natiunea si in buna intielegere unii cu altii se conlucramu pentru inaintarea, inflorirea si fericirea ei."

Discursulu dlui deputatu, din care deteramu aci numai càteva sententie, fu ascultatu cu atentiune incordata, respectuósa si adesea intrerupta de aclamatiuni „se traiésca."

Dupa terminarea darei de séma, vediuramu pe domnulu vicariu urcandu pe unu piedestalu, cu faci'a rapita de unu sentimentu ce se parea cà'lu conduce, si audiramu dela dsa intre altele:

„Dio'a nascerei unui poporu e dio'a in care s'a redesteptatu in elu sentimentulu de nationalitate. Acelu poporu care nu e desteptatu intru atàta, pentrucá se'si iubésca nationalitatea sa, originea sa, sangele seu, memori'a, traditiunile si chiaru osementele strabuniloru sei, nu'si va sci pretiui nici pe barbatii sei plini de merite, carii isi devotara viati'a, sanetatea si tóte poterile pentru fericirea si libertatea toturoru. Unu poporu cá acela nu are viatia nici venitoriu in concertulu natiuniloru care nu scie se fia cu tóta recunoscinti'a pentru nesuintiele si faptele conducatoriloru sei intru a ne asecura existenti'a si individualitatea nóstra nationale. Unu factoru resolutu pentru renascerea poporului romanu este onorabilele domnu G. Poppu, carele in zelulu seu nobile si sacru de a'si vedé natiunea respectata si fericita, nu crutia nici ostenéla nici avere. Este adeveratu, cà faptele bune isi afla a loru resplata in consciinti'a datoriei inplinite; inse romanii din com. Selagiului dorescu a'si arata si in fapta aderinti'a caldurósa càtra barbatulu loru de incredere; de aceea ei detera espressiunea cea mai sincera sentimenteloru de care sunt condusi, in adress'a loru din 16 Iuniu, 1879. (In acestu momentu se presenta adress'a). Primiti-o domnule deputatu in semnu de recunoscintia pentru tînut'a d-vóstra intru realisarea drepturiloru nóstre nationali la diet'a tierei. Pastrati-o cá unu documentu alu iubirei poporului si inteligentiei romane din Selagiu, cu care ve insoçiesce la toti pasii DV. Se traiti la multi ani!"

Nu me simtiu in stare de a esprime prin cuvente in liniamente cum asiu voi, profund'a inpressiune produsa prin cuventele memorate, ajunge a ve spune numai, cà am fostu miscati cu totii pàna la lacrime. Dn. G. Poppu emotionatu si cu ochii umedi, primindu adress'a dise intre altele: „Ve multiamescu fratiloru, si ve declaru, cà numai pàna atunci imi voiu iubí viéti'a, pàna ce voiu fi iubitu de voi si voiu vedea prosperandu binele natiunei."

Cu acestea s'a terminatu memorabil'a serbatóre intreita a romaniloru din Selagiu. A urmatu apoi prandiulu cu toastele usitate. Primulu toastu fu redicatu pentru M. M. L. L. imperatulu si regele Franciscu-Josifu, augusta Sa consorta si tóta famili'a domnîtória, de càtra dn. vicariu, dupa care urmà alu domnului casei pentru concordia dintre romani; alu treilea elocente alu dlui deputatu Alesandru Popu din fostulu districtu alu cetatiei de Petra, apoi ale ddloru Medanu Filipu si altii bravi barbati. Dupa mesa urma dantiulu, dela care junele si frumósele dómne si domnisióre au potutu duce destule suveniri placute din acea frumósa societate romanésca, cà-ci petrecerea tinù pàna demanéti'a. **p.**

Muresiani in 1 Octobre 1879. Domineca in 28 Septembre a. c. st. n. amu fostu martori la serbarea unoru ceremonii funebrale de mare insemnatate, atàtu din punctu de vedere religionariu càtu si nationale.

Parochulu greco-catholicu Arone Mateiu din Sant An'a de Muresiu, petrunsu de iubirea, ce o pastrédia càtra fericit'a sa soçia An'a si reverinti'a ce o are càtra neuitatulu, genialulu, marele istoricu romanu, unulu de intre primii anteluptatori ai causei nóstre nationale, fratele soçiei sale si cumnatulu seu Dr. Alesandru Papiu Ilarianu, inca de mai inainte ne invità la parastasulu ce avea se faca in diu'a susu numita in memori'a si pentru sufletele in Domnulu defunctiloru fratîni Alesandru si An'a, éra noi ne tînuramu de o sacra datorintia a asiste la acelu actu bisericescu funebru.

La aceea serbare religiósa a participatu o multime de ómeni, atàtu poporu càtu si inteligentia, romani si straini, din locu si juru, asia in càtu biseric'a din Sant An'a de Muresiu la alte ocasiuni destulu — se nu dicu prea-spatiósa, acum nu a fostu de ajunsu spre a ne cuprinde pe toti, si servitiulu funebrale favorindu-ne si timpulu se au tînutu subtu ceriulu liberu, cá toti veneratorii amentitiloru in Domnulu defuncti se póta luá parte.

Cá parochi celebranti au functionatu in frunte cu m. onor. domnu v. protopopu din Muresiani Basiliu Hossu, onor. dni: Alexiu Vici din Nirasteu, Nicolau Laslo din St.-Georgiu, Petru Popu din Sabadu si Basiliu Saltelechi Florianu din Bardosiu.

In midiloculu multimei celei pie se vedea unu catafalcu invelitu in doliu — La capu intr'o cununa de flori portretulu lucéferului natiunei nóstre, Alesandru Papiu Ilarianu, nemidilocitu langa catafalcu se afla sor'a defunctiloru, Carolin'a Papiu din Budêiu, soçiulu si cumnatulu defunctiloru, Arone Mateiu, si mai multi consangeni de ai acestuia.

Dupa finirea ceremonieloru religióse m. onor. d. v. protopopu Basiliu Hossu au tînutu o cuventare frumósa, in care a schitiatu in modu populariu biografi'a fericitului Ilarianu atetandu, cine au fostu si ce au facutu pentru romani, accentuandu cu deosebire cà au muritu fàra se-si védia natiunea fericita si ideile realisate.

Dupa acésta s'au santitu parastasulu, ap'a, vinulu si pómele intru tóte conformu ritului nostru orientale, apoi amu fostu invitati si la „pomana", la care au participatu mai toti càti au asistatu si la oficiarea parastasului. In decursulu acesteia d. advocatu Simeone Calutiu a tînutu o meduósa cuventare intru neperitóri'a memoria a lui Alesandru Papiu Ilarianu din mintile si ânimele nóstre. Au mai tînutu parintele v. protopopu Hossu pentru inbarbatarea persóneloru remase in veduvia spre portarea grelei sarcine cadiute asupra loru, la care respunse d. parochu alu Nirasteului Alexiu Viciu.

---

*) In a. 1863 s'au publicatu mai antaiu starea toturoru fonduriloru provinciali vechi din Transilvani'a, intre acelea si acestu nobilitariu cá vai de elu.
Not'a Red.

*) La D-vóstra mai este de a se luá in consideratiune inca si ceealalta inpregiurare, cà dela mórtea spulberatului Colomanu Boér celu renegatu, nu vi se mai dà altu prefectu, ci comitatulu Fagarasiului este supusu cum amu dice, sub tutoratulu altui comitatu, alu Brasiovului. Apoi inainte numai cu 2 luni s'a disu dela locu oficiosu, cà daca vei cauta bine, este si de prisosu a mai denumi unu altu prefectu pentru acelu comitatu, care póte fi administratu si prin unu vicenotariu dela Brasiovu. Frumosu complimentu facutu locuitoriloru si mai virtosu inteligentiei din districtulu Fagarasiului!

**) Cu acestu actu alu decoratiunei romanii din Salagiu au datu totu-odata unu respunsu barbatescu si fórte nemeritu aceloru diarie, care Ddieu scie din ce cause misterióse, isi batusera jocu de Crucea Elisabeta, sub pretestulu de nimicu, cà aceea s'ar fi inpartitu la prea multe femei. Tocma din contra, acea decoratiune s'a inpartitu pàna acumu la prea puçine femei. Datele statistice oficiali publicate estimpu pe a. 1877/8 se vorbésca. Femeile romane au datu numai in bani pentru armata, spitale si ambulantie 427.137 franci, 2.554 Kilogr. scama, 10.967 bucati fasie si triangule, 23.750 bucati de rufe (albituri, camasi, ismene, fetie de perini etc.), 8.664 metrii de pensa, flanelu, panura (postavu), 1.827 bucati de asternutu, 1350 de inbracamente, apoi de a le mancarii etc. Mii de femei isi espusera sanetatea si isi aruncara vieti'a in siantiu, in atmosfer'a inputita din ambulantie si spitale, din barace si colibi. Si totusi, din 3 milióne de femei si fete romane se nu fia meritatu nici macaru siepte sute de inse acea modesta recunoscintia? Din tóte, s'au datu si dincóce la 21. Apoi nu e de ajunsu cà a saritu diplomati'a dreptu in susu de „spaima," se mai spariara si unii barbati. (?).
Red.

D-lu parochu Arone Mateiu pe langa ce si-a inplinitu o santa datorintia façia cu soçi'a si cumnatulu seu, a facutu si unu servitiu placutu romaniloru, prin darea ocasiunei de a cunósce si poporulu de pre aici, cà cine au fostu Papiu Ilarianu si ce au facutu pentru romani. Cu ce pietate ascultá acelu poporu blandu cuventarile, nu sum in stare de a Ve descrie. Acea serbare a fostu totuodata o scóla pentru popora si autorulu ei merita tóta recunoscinti'a.

Servésca si acestea càteva sîre spre documentu, cum cà romanulu scie stimá si este recunoscatoriu càtra aceia, cari isi sacrifica totulu, chiaru si viéti'a pentru binele lui. —x—

Necrologu.

An'a Duc'a nascuta Popu-Stragianu, in numele seu, alu nepótei sale Mari'a Rajnay maritata Joanu Daniello, siefu de bureau la calea ferata, alu pruncului acestora Aurelu Traianu Daniello cu ânim'a franta de dorere aduce la cunoscienti'a toturoru consangeniloru, amiciloru si cunoscutiloru mórtea neuitatului seu sociu

Basiliu Duc'a

fostu asessoriu la tribunalulu de comitatu, fostu vicecomite si mai pre urma presidente la scaunulu orfanale alu comitatului Albei inferiori, care in urm'a unei suferentie grele de 2 ani si 6 luni, in alu 53-lea anu alu vietiei sale pline de activitate si in alu 25-lea alu fericitei sale casatorii, in 6 ale l. c. si-a datu nobilulu sufletu Creatoriului seu.

Remasitiele-i pamentesci binecuventate dupa ritulu greco-catholicu, s'au asiediatu spre repausu eternu in cemeteriulu rom.-cath. din locu in 9 Octobre.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata.

Aiudu in 7 Octobre 1879."

Acestu necrologu este, cá si multe altele, din cele mai neasteptate si cu atàtu mai intristatoriu, cu càtu in viéti'a prea isolata in care petrecemu unii de altii de càtiva ani incóce, prea puçini din noi au sciutu ceva despre indelung'a ból'a a bunului nostru confrate Bas. Duca; scimu inse cu atàtu mai bine càtu perdu romanii transilvani in acelu barbatu probu, dreptu in tóte inpregiurarile grele, in care se aflase cá functionariu, cá romanu si patriotu. Cunóscemu si suferintiele lui, la care fusese supusu totudeauna in epoce grele, numai din causa cà elu intre tóte inpregiurarile tînuse la natiunea sa, la sangele seu. Basiliu Duca era totu-odata unulu din acei barbati esiti odinióra din scólele superiori ale Blasiului, caroru elu le-a facutu onóre cu perseveranti'a pe langa principiele nationali sbeute din acelea. Elevu de ai lui Cipariu, Barnutiu, Rusu (auctorulu Icónei pamentului) si ai altoru barbati din periodulu renascerei, elu a remasu totudeauna credintiosu doctrineloru primite dela densii. Dara se póte canta si despre acestu barbatu:

Anii mei rapedi, viati'a 'mi traita
Ii vediu gramada in urma 'mi standu,
Precum stejariu-'si vede cadiendu
In préjma'si frundi'a cea vestedita.

AMICI EIVS
VOTUM POSUERUNT.

Romani'a.

— Bucuresci Principele Alexandru I de Battenberg, Domnu alu Bulgariei, se intórse in tiér'a sa in 5 Octobre. In. Sa reg. Carolu I l'a petrecutu pàna la Giurgiu, unde principele Alesandru i'a oferitu pe vaporulu seu unu prandiu stralucitu. Dela Giurgiu Domnulu Bulgariloru a plecatu cu vaporulu la Silistri'a, éra Domnulu Romaniloru s'a intorsu in aceeasi di sér'a la 9 óre in capitala.

Petrecerea de 5 dile (nu de 4) a principelui Alexandru in capital'a Romaniei cá óspetu alu Domnitoriului si alu poporatiunei, este si remane in totu casulu unu evenimentu, care multu timpu nu trebue perdutu din vedere. O petrecere de 5 dile nu mai póte fi considerata cá simpla visita de cortenire, si „Romanulu" nu fàra causa aduce aminte bulgariloru cu acésta ocasiune, cà ei in totu timpulu càtu gemusera subt jugulu turcescu, au avutu multu bine dela romani, in a caroru tiéra si-au scutitu capulu, famili'a, averea, in ale caroru scóle au potutu invetiá fiii loru atàta carte, in càtu astadi multime dintre aceia ocupa functiunile insemnate in Bulgari'a.

Domnulu Dimitrie A. Sturdza, ministru actuale de finantie s'a intorsu din strainatate érasi la inportant'a sa functiune. Acésta este a dou'a calatoria a eminentului barbatu de statu in strainatate in cele patru luni din urma. Press'a patriotica este fórte reservata in privinti'a nouei missiuni cu care ministrulu de finantia fusese insarcinatu din nou de càtra suveranulu seu; dara diariele din Vien'a voiescu a sci cu tóta certitudinea, cà d. Sturdza fù érasi la Berlinu, asta-data inse mai multu numai in cestiunea caliloru ferate cunoscute subt firm'a vechia de Stroussberg, asupra caroia curgu negotiatiunile camu de 1$^1/_2$ anu cu scopu, cá tiér'a se le rescumpere dela societatea de actionari, neasteptandu inplinirea terminului de 90 de ani, si asia se scape de o servitute fórte uritiósa si neplacuta, de a vedea pe fia-care di, cum comanda si dispunu altii in cas'a ta. Se spune cà si Bismark este irteresatu la afacerea acésta, cà inse elu e fórte aplecatu a o vedea regulata spre indestularea ambeloru parti.

Totu dilele aceste citimu, cà si cestiunea calei ferate Sibiiu-Turnu-rosiu Cernavoda s'a pusu in ministeriulu Romaniei din nou la ordinea dilei. Este prea de doritu cá se fia odata realisatu si planulu acesta; noi inse crediuramu totudeauna, cà elu se va potea luá in discussiune seriósa si meritória numai dupa-ce Romaniei ii va succede a pune man'a pe drumurile Strousbergiane si a intrá difinitivu in possessiunea loru. Inse si pàna atunci rogamu pe onor. domnu ministru alu lucrariloru publice, cá dupa dieci de ani de traganare, se binevoiésca a dá ordinu strictu pentru restaurarea sioselei dela Calimanesci incóce pàna la Riu-Vadului, adeca càtu mai e nefacuta din partea Romaniei. In adeveru locuitorii districteloru limitrofe n'au meritatu acésta isolare, mai anume de càtra Sibiiu, unde au trebuintia se'si vendia multime de producte si se cumpere totu feliulu de manufacturi sibiiene si pe langa aceea cei carii au se faca drumuri departate in tierile departate, se ajunga de a dreptulu la gar'a dela Sibiiu, éra nu se incungiure cine scie pe unde, cá se ajunga la vreo alta gara de cale ferata.

Britani'a mare.

— Londr'a, 6 Octobre. Scirile care vinu pe fia-care di din Afganistan sunt fórte neplacute pentru gubernu si poporu. Armat'a britanica este pe drumu càtra capital'a Afganiloru, unde mai deunadi càteva regimente rebelle ucisera pe representantele Angliei si pe toti omenii sei. Poporulu englesu striga resbunare cumplita; dara scirile din urma vorbescu despre concentrarea mai multoru regimente afgane, prea decise a resiste si a se bate cu anglii pàna la esterminare. Suveranulu loru Chanulu Iacobu se vediù strimtoratu a fugi in castrele angle. Dara ce iar pasá Angliei de Afgani, daca nu ar stá altulu la spatele loru! Adeverulu este, cà in acea parte a Asiei, Russi'a si Angli'a s'au apropiatu prea tare una de alt'a. Britani'a domina in Asi'a mai preste 200 milióne de suflete; dara si domni'a Russiei se intinde pàna la murii Chinei si preste Siberi'a inainte, pàna la riulu Amur si la Camciatca. Acea rivalitate trebue se sparga odata intr'o lupta din cele mai teribili, pe care nu o voru inpedeca nici cei mai intielepti barbati de statu. La acea catastrofa voru inpinge in Angli'a interessele comerciului mai alesu acuma, candu se constata cà capitalistii nu'si mai potu fructifica capitalurile nici cu 1$^0/_0$ ci abia cu $^1/_2{}^0/_0$ pe anu, éra in Russi'a nu numai ideile liberali sanetóse, ci si cele mai revolutionarie, extravagante, nihiliste voru constringe chiaru pe regimu, cá se redice érasi unu ventilu dela infricosiat'a machina ce se numesce poporu desperatu, se dea elementeloru malcontente ocasiune de a se omori si macelá in afara undeva, in tieri straine.

Dupa informatiunile cele mai próspete comandantele generalu Roberts voindu a strabate p'intre munti spre capital'a Cabulu, in 2 Oct. fu atacatu si strimtoratu reu de càtra afganii munteni, si in Londr'a era temere mare, cà iau taiatu drumulu asia, cà nu póta apuca nici inainte nici inapoi.

Franci'a.

— Paris, 6 Octobre. Republic'a existe acum de optu ani. Ea este dela 1792 incóce a trei'a incercare a unui poporu mare, a unei natiuni atàtu de civilisate, de a se gubernà si a'si administrá afacerile sale numai prin auctoritatea legiloru, prin respectulu càtra ele si prin poterea morale a sa. La inceputu au fostu fórte puçini aceia carii au crediutu in viitoriulu republicei, in poterea de viatia a institutiuniloru ei. Turbat'a rebeliune a comunardiloru in a. 1871 spariase pe lume. Republic'a trecuta preste acelu mare pericolu, se declarà si decretà pe sine de republica conservativa, in acelu intielesu, cà natiunea e decisa a'si conservá si apará tóte legile si asiediementele recunoscute si probate cá bune si salutarie in monarchia, si cà va reforma pe cale totu legale, numai institutiunile despre care se va convinge cà sunt stricatióse. Incercarile partideloru monarchice de a resturna republic'a pàna acum n'au reusitu, atàtu din causa cà republicanii s'au portatu cu destula moderatiune càtra monarchisti, nu cá odinióra, candu se persecutá unii pe altii cu glontiu si gilotina, càtu si cà insii monarchistii sunt desbinati in trei partide. Asia acum afacerile mergu in Franci'a càtu se póte de regulatu. Gubernulu veghiadia cu mii de ochi pentru prosperitatea poporului; justiti'a de si nu e perfecta, intrece inse pe a celoru mai multe staturi europene. Industri'a si comerciulu infloresçu cá si mai inainte. Armat'a Franciei, care se credea a fi sfarmata pe dieci de ani inainte in urmarea cumpliteloru desastre din anii 1870—1871, s'a restauratu precum dóra nu a mai fostu nici-odata, din care causa Bismark si generalii prusso-germani ii si pórta mare grija, cà-ci se temu de „revanche" (resbunare); dara barbatii de statu, cei intielepti si prevedietori ai Franciei dicu: Nu revanche, ci pace, cà-ci nu e timpulu. Cu tóte acestea chiaru si alte popóra credu, cà lumea totu va ajunge odata se védia pe Franci'a dandu'si in capete cu Germani'a. Secerisiulu din estimpu a esitu saracu in o parte mare a Franciei; s'a ingrijitu inse de timpuriu, cá se se inpórte atàtea cerealii din strainetate, in càtu nu numai se inplinésca tóta lips'a, dara se si prisosésca. Bani sunt asia de multi, in càtu capitalistii nu'i mai potu asiediá nici cu 3$^0/_0$ dicemu: trei procente pe anu, candu pe la noi se iau trei si patru procente pe luna. Càta diferentia! Acelu prisosu de capitaluri face, cá ómenii bogati se se arunce in nenumerate intreprinderi, mai alesu de ale industriei mari.

ACADEMI'A ROMANA.

Sessiunea estraordinaria.

Processu-verbalu Nr. 33.

Siedinti'a din 2 Iuliu st. v. 1879.

D. Odobescu si Maniu facu o propunere cu coprinsulu urmatoriu:

„Comissiunea de 7 membri alésa pentru esaminarea cartiloru de recompensatu cu premiulu *Nasturelu Herescu* seri'a *b,* in sessiunea generala din 1880, si compusa din d-nii I. Ghica, N. Cretiulescu si Anastasie Fetu dela sectiunea sciintifica; D. Sturdza, G. Baritiu si N. Ionescu dela sectiunea istorica, si N. Chintescu dela sectiunea literara, se se complectedie cu alti doi membri, avendu-se in vedere cá cele trei sectiuni ale Academiei se fia egalu representate in sînulu comissiunei.

„Acésta comissiune de noue membri va avea se propuna, nu numai o carte pentru premiulu *Nasturelu,* ci si inca una cu contînutulu sciintificu, pentru premiulu *Lazar*, si o a treia cu contînutulu literariu pentru premiulu *Heliade Radulescu.*

„Càtesi trele aceste premii se voru acordá in sessiunea generala a anului 1880, remanendu pentru decernerea *marelui premiu Nasturelu* de 12,000 lei ani 1881.

„Aceste trei concursuri fiindu stabilite pe calitatile ce esista relativu intre publicatiunile aniloru la cari ele se referu , Academi'a nu se póte dispensá pe viitoriu de ale decerne pe totu anulu."

Acésta propunere, luandu-se in discussiune, d-lu Alecsandri sustîne ca *marelu premiu Nasturelu* nu trebue amanatu pe altu anu decàtu acela pentru care a fostu anunciatu adeca 1880, si nu vede nici unu inconvenientu cá premiele se fia numeróse in acelasi anu.

D. Laurianu arata, cà amanarea premieloru *Nasturelu* este o consecintia firésca a schimbarei epocei anuale la care se tîne sessiunea generala. De óre-ce prin sessiunea estraodinara in care ne aflamu amu anticipatu asupra epocei insemnate estimpu pentru concursuri, noi nu le potemu judecá in anulu 1879, ci ele remanu pe primevér'a a. 1880. Asemenea si cele anunciate pentru tómn'a 1880 se voru amaná pentru primevér'a 1881.

D. Stefanescu cere cá se se admita indata prim'a parte a propunerei, alegùndu-se inca 2 membri din sectiunea literara; éra insa'si comissiunea astfeliu complectata va chibzui asupra celoru-lalte puncturi ale propunerei.

Acésta idea se admite si procedendu la votare, prin bilete, se alegu cu maioritate, d-nii G. Chitiu si Al. Romanu. spre a face parte din comissiunea pentru esaminarea cartiloru de premiatu in 1880 cu premiele *Lazar, Heliade-Radulescu si Nasturelu.*

D. Chintescu cu Sionu propune a se complectá si comissiunea pentru cercetarea traduceriloru din autorii eleni cu alti doi membri, precum s'a facutu si la comissiunea pentru traducerile din latinesce. Se adopta si se alegu d-nii I. Ghica si A. Odobescu cá membri ai comissiunei pentru cercetarea traduceriloru din autorii eleni.

D. Hodosiu presinta din partea autorului a dou'a fasióra din opulu intitulatu *O lacrima fierbinte* a d-lui Iosefu St. Siulutiu. Se primesce cu multiumire.

D. presiedinte aduce aminte cà de óre-ce in ultim'a siedintia s'au aprobatu de catra Adunare compturile presentate de delegatiunea anului trecutu, conformu art. . . . . din regulamentu:

Se afla adi la ordinea dilei alegerea nouei delegatiuni, precum si a oficiului de sectiuni.

Siedinti'a se suspende pe unu patrariu de óra pentru consultatiuni, apoi presiedintele cetindu art . . . . . din statute relativu la alegerea presiedintelui si a trei asesori vice-presiedinti, fia-care din càte o sectiune diferita, se votédia prin bilete.

Resultatulu votului *da,* in maioritate absoluta:

Cá presiedinte d. *Ioanu Ghica.*

Cá asesori (vice-presiedinti), *d. George Sionu*, din sectiunea literara; *d. D. A. Sturdza,* din sectiunea istorica si *d. P. S. Aurelianu* din sectiunea scientifica.

Acesti patru d-ni membri sunt proclamati in calitatile respective pàna in sessiunea anuala a anului 1880.

Se procede la votu cu bilete pentru alegerea secretariului generalu. D. Odobescu intrunindu doue treimi din voturile membriloru presenti e declaratu secretariu generalu alu Academiei romane si'si ia loculu in atare calitate.

D. I. Ghica multiamesce adunarii de onórea ce ia facutu prin repetitele ei alegeri cá presiedinte si declara cà interessele Academiei ii sunt si ii voru fi totudeauna mai scumpe de càtu ale sale proprii.

D. Odobescu la rendulu seu multiamesce pentru sarcin'a grea ce i s'a incredintiatu si pe care inse se va sili a o sustînea in conditiunile ce ii inpune nou'a organisatiune a Academiei romane.

Dupa acestea membrii se inpartu in sectiuni spre a face alegerile oficieloru speciali.

Redeschidiendu-se siedinti'a generala peste o jumetate óra, sectiunea literara, prin alaturatulu procesu-verbalu Nr. . . . . . arata, cà si-a constituitu oficiulu alegèndu pe:

D. V. Alesandri, de presiedinte.
D. A. T. Laurianu, de vice-presiedinte.
D. B. P. Hasdeu, de secretariu pe 7 ani.

Sectiunea scientifica face o comunicare de aceeasi votare prin anexatulu aci raportu, din care se constatà cà si-au alesu pe:

D. Cretiulescu de presiedinte.
D. Em. Bacaloglu de vice-presiedinte.
D. Gr. Stefanescu de secretariu pe 7 ani.

Totu prin acestu raportu sectiunea sciintifica propune pentru complectarea sectiunei cá membrii ai ei pe d-nii N. Teclu si Paulu Vasici.

D. V. Maniu, secretariu alu oficiului sectiunei istorice, cerendu cuventulu arata, cà acésta sectiune nu s'a potutu constitui nefiindu astadi in numerulu regulamentaru spre a face alegeri, si ca membri adi presenti, declara, cà déca nu se va potea face adunare in numeru suficientu alu membriloru, pàna la sfersitulu actualei sessiuni, oficiulu va remanea compusu in modu provisoriu, pàna la viitórea sessiune generala din Maiu:

D. G. Baritiu cá presiedinte, si

D. V. Maniu cá secretariu, de óre-ce vice-presiedintele d. Odobescu a trecutu in calitate de secretariu generalu alu Academiei.

Se ia actu de acésta declaratiune.

Se pune la votu cu bile alegerea D-lui N. Teclu, carele intrunindu numerulu de voturi cerute se proclama membru alu Academiei Romane.

Despre calitatile si meritele d-lui dr. Paul Vasici din Timisióra, vorbescu pe rendu d-nii P. S. Aurelianu si Dr. An. Fetu, carele invita pe d. Baritiu a schitiá in trasuri rapedi lung'a si meritóri'a activitate scientifica a acestui veteranu alu sciintiei medicale printre romani si totu-deodata zelulu ce elu a depusu pentru infiintiarea si sporirea scóleloru printre romanii din Banatu si din tóta Transilvani'a. D. Dr. Paulu Vasici, intrunindu numerulu de voturi cerutu, este proclamatu membru alu Academiei Romane, care prin acésta votare si-a complectatu numerulu de 36 membri cerutu de actualele ei statute.

Siedinti'a se ridica la 12 óre.

Presiedinte, **Ioanu Ghica.**

Secretariu generalu *Odobescu.*

Beuturile spirituóse si influinti'a loru asupra organismului.

Partea cea mai insemnata, in care se concentrédia influinti'a beuturiloru spirituóse este Alcoholulu. Acesta se afla in deosebita cantitate in fia-care beutura intrata in folosinti'a publica. Sub numele alcoholu se intielege o fluiditate chemica, pregatita pe calea fermentatiunei si a destilarei, din materiele cari contienu sacharu si amilu. Este o fluiditate incolora, care evaporédia fórte usioru, are mirosu placutu de spirtu si gustu ardietoriu; la 78-o C ferbe, nici in cea mai mare receala — 100° nu inghiatia. Aprindienduse arde cu flacara verde-albastriia; ap'a o primesce lacomu si cu aceea se amesteca usioru.

Fluiditatile cari contienu alcoholu, se numescu beuturi spirituóse.

D'intru acestea dupa contienerea cantitatei de apa, mai multa séu mai puçina, se afla in negutiatoria:

a) Celu mai curatu spirtu — Spiritus vini rectificatissimus, in 100 parti contiene 90% alcoholu.

b) Spirtu curatitu séu rectificatu — Spiritus vini rectificatus, cu 80% alcoholu.

c) Spirtu dilutu — Spiritus vini rectificatus dilutus, cu 60% alcoholu.

d) Spirtu de bucate — Spiritus frumenti, preparatu parte din bucate, parte din cartofi pe calea fermentatiunei si a destilarei; acesta contîene 20—40% alcoholu. In acestu spirtu, din care prin mesteccre cu apa se face vinarsulu, se coprinde Amylalcoholu (Fuselöl), care fiindu in cantitate mare, dà vinarsului unu mirosu fórte greu si neplacutu.

e) Spirtu séu vinarsu de póme — Spiritus fructuum, facutu prin fermentatiunea si ferberea pómeloru.

Afara de aceste mai sunt inca: Rhum, esentia de punciu si mai multe specii de vinarsuri dulci, cari tóte contienu alcoholu.

f) Vinu — Vinum. Acesta este productulu de fermentatiune alu sucului storsu din struguri; trebue se fia fluiditate transparenta si curata, apoi din caus'a materieloru pigmentóse, cari se coprindu in struguri, colórea ori este deschisa ori intunecatu rosiateca, palida sau multu puçinu] galbena, Gustulu este deosebitu si depinde mai cu séma dela contienerea cantitatei alcoholului, sacharului si acideloru. Vinurile de sub clima mai calda sunt mai dulci, pentru-cà coprindu mai multu sacharu, candu cele de sub clima mai rece sunt acre.

Din partile pe care le contîne vinulu, cea mai insemnata este alcoholulu; in vinurile nóstre se afla 8—25%, acesta decide asupra tariei vinului. Se coprinde mai incolo in vinu: apa, zaharu si deosebite acide, d. e. acidu phosphoricu, care in vinuri are mare insemnatate, acidu de vinu, acidu citricu, acidu de mere si acidu carbonicu. Celea cari contînu acidu carbonicu se numescu vinuri spumegatóre séu ferbetóre, d. e. vinulu de Champagni'a, de Rinu, vino d'Asti, precum si celea ferbetóre pregatite prin maiestria. Acidu etannicu contînu vinurile rosii, d. e. celu de Bud'a.

D'in sedimente, trevere séu drojdii asiediate dupa fermentati'a vinului pe fundulu vasului, totu pe calea amintita se preparédia spiritulu séu vinarsulu de trevere = Spiritus ex fecibus vini.

g) Berea—Cerevesia. Fluiditate spirituósa preparata prin fermentati'a si ferberea orzului, la care vine adausu si hemeiu. Contîne: apa, alcoholu (1½—4%). La noi cea mai tare bere abea are mai multu alcohol decàtu 8%, acidu carbonicu, saharu, acidu lacticu, acidu aceticu, albumina, ciru de amilu, amareala de hemeiu si oleu etericu.

Din caus'a acestoru parti continetóre, berea nu numai cà e in càtva iritatóre, dara inca este si nutritóre.

Beuturile spirituóse si cu acelea alcoholulu luanduse in cantitate mai mica, in stomachu causédia iritare si hyperemie locale, si asia sporinduse sucurile de mistuire, ajuta multu la mistuirea mancariloru. De acolo intra prin vasele capilari din peliti'a stomachului directe in sange si cu circulatiunea aceluia inprastianduse in intregu corpulu, produce iritare universala in tóte organele. Cu deosebire influintiédia asupra sistemului nervosu, asupra musculaturei si a circulatiunei sangelui. In renunchi formandu-se mai multu urinu, cantitatea acestuia se sporesce. Asemene se perde mai multa apa, atàtu prin plumani, precum si prin pele. Alcoholulu, parte prin respiratiunea aerului din plumani, parte prin urinu, fàra nice o schimbare parasesce organismulu; parte din elu se formédia aldehidu, acid aceticu si acid formicicu (Formycilsäure) si in fine arde cá acidu formicinu si acidu carbonicu. Se subintielege cà acésta ardere se intempla pe langa folosirea apei din organismu.

Prin acésta transformare a alcoholului se consuma o parte insemnata a ocsigeniului.

In substanti'a creriloru, a meduvei spinarei, in plamuni, in celulele ficatului, ale glanduleloru de mistuire, precum si in cele ale canaleloru urinului din renunchi — causédia iritare si hyperemie. Iritarea va fi urmata cu slabire de potere, acésta slabire inse se desvólta pe incetu. Intaiu celulele nerviloru sensibili devinu paralitice. Misĭcarea musculaturei devine neregulata. Priceperea si cugetarea sunt false; espressiunile si vorbirea inpedecate.

(Va urmá).

Post'a redactiunei.

— Oradea 9 Oct. Càtu mai curendu. — De langa Oradea: Despre dominiulu dela Beiusiu. Asteptamu alte informatiuni si mai esacte, cà-ci cestiunea este grava. — Brasiovu 6 Oct. Inca nu; patientia; cà-ci va urma de siguru. — Lugosiu 4 Oct. Cu mare placere, daca nu ne ar inbuldi atàtea materii; dara ii vine tempulu. – Toporouti 4 Oct. Gratias.

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

27 Septembre.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l. 103.½ b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„ 104.— „
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	„ 104.— „
Creditu fonciariu (hipot.) rurale cu 7%	„ 100.— „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7% . . .	„ 92.½ „
Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	„ 101.½ „
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10% . . .	„ 185.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5% . . .	„ 36.60 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6% . .	„ 96.75 „
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„ 195.— „

SPIRTU ARTRITICU

inventatu de Heinrich Bloch in Eger (Boemi'a), recunoscutu preste totu cá medicin'a cea mai sigura contra sioldinei si reumathismului, aplicanduo in 24 de óre si frecandu cu ea partile dureróse, sioldin'a si reumathismulu incéta cu totulu. Pretiulu unei sticlutie este de **60 cr.** v. a.; tramisa cu posta la comanda, sau pe langa assignatiune **66 cr.** v. a. Celoru care ilu voru luá spre vendiare in comissiune, li se dà unu rabatu corespundietoru. In tôte cetatile mai mari se deschidu depositóre. Am in posessiunea mea mai multe mii de ateste si scrisori de multiamita pentru precelenti'a acestei medicine. Comandele se esecutédia totudeauna cu intórcerea postei in modulu celu mai conscientiosu.

Heinrich Bloch in Eger (Boemi'a)
proprietariu alu medaliei de auru pentru arte si sciintia.

In calitate originala se afla: in **B.-Pest'a** la Josif Török, **Timisiór'a** la Ernest Járomisz, Stefanu Tárcsay si C. M. Jahner la „Regele unguresculu", in **Pojon** la Feldenek Ferencz si la Sóltz Reszo la „St. Marton" in **Szeghedin** la Barcsai Caroly, Makon Josef si Csikós N., in **Zagrabi'a** la Mittlbach Zsigmond, in **Eszek** la Dienes J. C., in **Sibiiu** la Morscher W. Fr., in **Brasiovu** la Stenner J. la „leulu de auru", in **Clusiu** la Széky Miklos si la tôte farmaciele mai mari din tiéra si strainetate. (90) 9—10

Concursu.

(102) 3—3

Comitetulu pentru edificarea bisericei gr.-cath. romane din comun'a Baiutiu situata in Salagiu, dieces'a Gherlei, protopopiatulu Basesciloru, a decisu a o edificá prin intreprisa. Spre acestu scopu se publica concursu de licitatiune minuendo, pe **12 Octobre a. c. st. n.** in Baiutiu. Intreprindietorii sunt invitati, cá pe langa depunerea de 10% cá vadiu se se presente si cu planurile loru proprie si devisu de spese. Marimea bisericei este a se computa pentru 1500 de suflete.

Baiutiu la 24 Sept. 1879.

Georgiu Pap,
presiedintele comitetului.

Anul abonamentului se începe cu 1-ma Octomvre c. v.

ALBINA CARPAȚILOR.

fóiă beletristică, șcientifică și literară cu ilustrațiuni

apare în Sibiiŭ sub redacțiunea d-luĭ **Iosif Popescu**, în editura d-luĭ **W. Krafft** la 15 și ultima fiă-căreĭ lunĭ în fascicule de câte 2 cóle.

Prețul abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria.		*Pentru România.*	
Pe 1 an . .	6 fl. — cr.	Pe 1 an . .	16 leĭ nouĭ.
„ 6 lunĭ . .	3 „ — „	„ 6 lunĭ .	8 „ „
„ 3 „ . .	1 „ 50 „	„ 3 „ .	4 „ „

Prețul abonamentelor se póte trămite din Austro-Ungaria prin asign. postale, din România în bilete hipotecare și în marce postale.

Abonamentele se fac la
editorul **W. Krafft** în **Sibiiŭ**, la birourile postale și la librăriĭ.

Fóia va aduce în colónele sale articulĭ de sciință cu scop de a instrui pe cetitorĭ în tóte direcțiunile cugetăriĭ omenescĭ, se va sili a rĕspândi în public acele cunoșcințe, care sunt nedispensabilĭ atât pentru indivicĭ, cât și pentru națiunĭ întregĭ, de câte-orĭ e vorba de un adevĕrat progres în civilisațiune. In partea beletristică se vor oferi publiculuĭ, maĭ cu samă secsuluĭ frumos, o lectură nu numaĭ distrăgĕtóre, ci și utilă, căreia să nu-ĭ fiă străine nicĭ principiele estetice, nicĭ regulile bunuluĭ gust. Fóia va trata materiĭ literare din cele maĭ interesante, avĕnd pururea în vedere originalitatea obiectelor și a cugetăriĭ, puritatea limbiĭ și chiaritatea moduluĭ de a scrie. Ilustrațiunile vor corĕspunde asemenea așteptăriĭ onor. public.

Din aniĭ premergĕtorĭ al fóieĭ „ALBINA CARPAȚILOR"
se află esemplare la **W. Krafft** în **Sibiiŭ** cu prețurile următóre:

Tom. I	constătător din	30 cóle	cu prețul de . .	3 fl.,	séŭ 7 leĭ 50 banĭ.
„ II	„	„ 30 „	„ „ . .	3 „	„ 7 „ 50 „
„ III	„	„ 48 „	„ „ . .	5 „	„ 12 „ 50 „

Esaminata din partea primeloru colegii medicinale din Germani'a si concessionata din partea inaltei c. r. locotenintie din Ungari'a, pentru eminent'a sa aplicare

☛ Pendi'a artritica ☚

se intrebuintiédia cá primulu midilocu iute si siguru vindecatoru in contra: sioldinei, reumatismului (in estremitati si spinare), focului viu séu orbaltiulu, in contra a ori ce spasmuri de mani si pecióre si cu deosebire convulsiuni de vine, inflarea estremitatiloru si jungiuri.

Se afla in pachete inpreuna cu avisulu de intrebuintiare à 1 fl. 05 cr. indoitu de tari pentru suferintie grele à 2 fl. 10 cr. v. a.

Renumitulu medicu Dr. Hufeland dice in oparile sale medicale: Esiste doue morburi in contra carora sciinti'a medicala se pare cà au cautatu in zadaru medicamente eficace; acestea sunt: reumatismulu de capu si „podagr'a"; acelu medicamentu este aflatu prin intrebuintiarea pendiei artritice mentionata mai susu.

☛ Plastrulu universalu parisianu ☚

se intrebuintiédia in contra tuturoru raneloru, copturi si inflaturi, in contra degeraturiloru la peciόre (ochi de gaina). O cuthie inpreuna cu avisulu de intrebuintiare costa 35 cr. v. a.

Nefalsificatu se afla de vendiare:

In **Sibiiu** la magazinulu de galanterie a. d. J. F. Schneider;
„ **Bistriti'a** la d. Rudolf Fleischer;
„ **Brasiovu** la farmaci'a d. Eduard Kugler;
„ **Clusiu** la farmaci'a d. Johann Wolf si la Engel;

In **Jassi** la farmaci'a d. Engel, Strad'a mare, langa pórt'a Curtii;
„ **Bucuresci** la farmaci'a d. Bruss;
„ **Belgradu** la farmaci'a d. Dilber;
„ **Cernautiu** la farmaci'a d. Alth;
„ **Suceava** la farmaci'a d. Finbert.

(92) 5—6

Depositoriulu principalu de espeditiune, prelanga rabatt corespundietoru se afla in Bud'a-Pesta la d. farmacistu Josef von Török, Königsgasse Nr. 7.

☛ Cu acestu Nr. se inchiaie ¾ de anu, adeca 9 luni. Fiindu-cà noi ne genamu a trimite diariulu nostru chiaru si la cei mai buni amici ai nostrii, daca nu ni se cere, rogamu pe toti domnii la càti va fi espiratu abonamentulu cu 30 Septembre st. v., cá se binevoiésca a'lu innoi, spre a nu se curma espeditiunea. — La mandatele postali cu care se trimitu banii, ne permitemu a observá, cà dosulu cuponului, unde se inscrie sum'a si adres'a intrégа, e destinatu si pentru alte informatiuni necessarie. Apoi fiind-cà mai multe sute de localitati din aceeasi tiéra au acelasiu nume prea adesea cauta se se arate si numele districtului, comitatului, ori alu vreunei cetati sau urbi invecinate.

Editoru si redactoru responsabile **G. Baritiu** in Sibiiu. Tipariulu lui **W. Krafft** in Sibiiu.